

Τα μεταλλαγμένα πολιορκούν την Ευρώπη (Σ. Ν. Αλαχιώτης, Καθηγητής Γενετικής)

Categories : [ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ](#)

Date : 21 Μαρτίου, 2010

Η είδηση για την [άδεια καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένης πατάτας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έπεσε σαν βόμβα στη συνείδηση των ευαισθητοποιημένων πολιτών. Με εξαίρεση το καλαμπόκι, άλλο μεταλλαγμένο προϊόν δεν είχε καταφέρει ως τώρα να ρίξει τα τείχη της Γηραιάς Ηπείρου. Ποια θα είναι η συνέχεια;](#)

Ποιος είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος επιβολής των μεταλλαγμένων, των νεοφανών δηλαδή τροφίμων στην Ευρώπη; Το κέρδος των βιοτεχνολογικών βιομηχανιών θα μπορούσε να 'ναι μια αποδεκτή απάντηση· είναι όμως και ένας λόγος που διεγείρει τα αντανακλαστικά της αντίδρασης εναντίον των Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ)- καλλιεργούμενων φυτών και προκαλεί προβλήματα σε εκείνους που θέλουν να «σώσουν» τον κόσμο από την πείνα!

Γι' αυτό η κύρια απάντηση βρίσκεται στη στρατηγική της ψυχολογίας της κοινής γνώμης, που περνάει από την αρχική αντίδραση στην αμφισβήτηση, μετά στην περιέργεια και τέλος στην αποδοχή, η οποία φέρει και το περιτύλιγμα της κόπωσης. Στη στρατηγική αυτή οι εταιρείες με τους «επιστήμονες-συνοδοιπόρους» τους, παραθέτουν τα «επιστημονικά» τους όπλα· ότι δηλαδή με τα πειράματα που έκαναν δεν διαφαίνεται κανένας κίνδυνος από τους οργανισμούς αυτούς για το περιβάλλον ή την υγεία μας· κι εδώ σπέρνεται η αμφισβήτηση, η οποία συνοδεύεται με τα όπλα της επιμονής και της διάβρωσης θεσμικά υπεύθυνων παραγόντων. Η μάχη κρατάει χρόνια και η κόπωση αρχίζει να εμφανίζεται.

Το καλαμπόκι MON 810

Το 1998 π.χ. δόθηκε η πρώτη δεκαετής άδεια καλλιέργειας στην Ευρώπη του τροποποιημένου καλαμποκιού MON 810, της αμερικανικής εταιρείας Monsanto, η οποία κατέχει το 97% της παγκόσμιας αγοράς· η άδεια αυτή όμως πρέπει να ανανεωθεί! Αλλά πώς, όταν εν τω μεταξύ γιγαντώθηκε η προσπάθεια των επιστημόνων και των οργανώσεων- όπως λ.χ. της Greenpeace, των Φίλων της Γης και πάμπολλων άλλων οικολογικών οργανώσεων που ανέδειξαν τους κινδύνους αυτού του βιοτεχνολογικού νεωτερισμού; Πώς επίσης όταν τον Απρίλιο του 2009 η

Γερμανία ανακοίνωσε ότι φεύγει από την καλλιέργεια του καλαμποκιού MON 810; Παρ' όλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν πτοείται και πριν από λίγες ημέρες έδωσε την έγκρισή της για την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένης πατάτας σε ευρωπαϊκές χώρες- μεταξύ των οποίων και η Γερμανία!

Σημειωτέον ότι στην Ινδία εφέτος απαγορεύτηκε η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένης μελιτζάνας. Στο Μεξικό, παρά την απαγόρευση γενετικά τροποποιημένων φυτών, μολύνθηκε ο μεξικανικός αραβόσιτος- μια χώρα που θεωρείται το κέντρο προέλευσης αυτού του φυτικού είδους. Στην προηγμένη Ευρώπη όμως καλλιεργείται γενετικά τροποποιημένο καλαμπόκι σε αρκετές χώρες, όπως η Ισπανία, η οποία κατέχει τα πρωτεία, η Πορτογαλία, η Πολωνία, η Τσεχία, η Ρουμανία και η Σλοβακία, με τη Γαλλία και την Ελλάδα να προκαλούν τις μεγαλύτερες αντιδράσεις.

«Μεταλλαγμένη» στρατηγική

Στο σκηνικό αυτό και εν όψει της απόφασης για την ανανέωση της καλλιέργειας της MON 810, η προσπάθεια είχε αρχίσει έγκαιρα. Από πέρυσι λ.χ. άρχισαν οι πιέσεις στις αντιδραστικές χώρες. Η στρατηγική εμπεριέχει και προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εναντίον της Ελλάδας και της Γαλλίας, ενώ «αυξήθηκαν» οι χώρες που ψήφισαν υπέρ της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την άρση δηλαδή των σχετικών απαγορεύσεων. Στο όλο σχέδιο συμπεριλαμβάνονται και μηνύσεις βιοτεχνολογικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στο γενετικά τροποποιημένο καλαμπόκι, όπως λ.χ. η Syngenta, εναντίον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στον «αγώνα» αυτόν των εταιρειών, σύμμαχός τους αναδεικνύεται και η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, η EFSA, η οποία «απεφάνθη» ότι η ποικιλία MON 810 είναι ασφαλής και ότι είναι απίθανο να έχει παρενέργειες στο περιβάλλον. Η εν λόγω όμως υπηρεσία έχει εκδώσει από το 2002 μόνο θετικές γνωμοδοτήσεις, με αποτέλεσμα οι εταιρείες να έχουν αυτό το «διαβατήριο» και να πιέζουν να εισέλθουν σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα.

Το ταξίδι τους αυτό ωστόσο έχει οδοφράγματα που εγείρονται από τους πληροφορημένους και ευαισθητοποιημένους ενεργούς πολίτες και πολιτικούς πολλών χωρών. Γι' αυτό τη σκυτάλη άρπαξε από πέρυσι ο ίδιος ο Μπαρόζο, ο πρόεδρος της Κομισιόν, οδηγώντας το θέμα από το παρασκήνιο για να ληφθούν οι «κατάλληλες» αποφάσεις, όπως λ.χ. με τις κατευθυντήριες γραμμές που έδωσε στη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διά των οποίων εισάγεται η ιδέα της εθνικοποίησης, δηλαδή της ελεύθερης απόφασης κάθε χώρας ξεχωριστά για την απαγόρευση ή την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

Ο κίνδυνος της επιμόλυνσης

Η πολιτική όμως και η καθαρή επιστήμη δεν συμπλέουν σε μια τέτοια πρακτική. Οι επιμολύνσεις είναι πολύ πιθανές, όπως έχει καταδειχθεί με πάμπολλα πειράματα· κι αυτό σημαίνει ότι η καλλιέργεια σε μια χώρα θα επιμολύνει σιγά-σιγά και τις γειτονικές, οπότε ύστερα από καιρό δεν θα χρειάζεται καμιά άδεια! Η μόνη ελπίδα εξακολουθεί να είναι η κοινή γνώμη, η ενημέρωση της οποίας είναι κομβικής σημασίας. Το 62% λ.χ. των πολιτών τη ΕΕ ανησυχεί για τα μεταλλαγμένα· αν ευαισθητοποιηθεί περισσότερο, το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί δραματικά και θα φέρει σε δύσκολη θέση τον κάθε Μπαρόζο των 730.000 ευρώ εξόδων κίνησης το 2009! Αλλά και τον κάθε πολιτικό ή τεχνοκράτη που ρίχνει νερό στον μύλο των εταιρειών, αγνοώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα των καταναλωτών.

Προς την κατεύθυνση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης αξίζει να αναφερθεί ότι τα «ευρήματα» πειραμάτων της Monsanto π.χ., όπως και άλλων εταιρειών, που αθρώνουν τα μεταλλαγμένα, κατακρίνονται από ανεξάρτητους ερευνητές ή αδέσμευτα σχετικά κέντρα και επιστημονικές οργανώσεις. Αποκαλύπτονται επίσης σιγά-σιγά και οι αποφασιστικές διαπλοκές μεταξύ εταιρειών και παραγόντων που αποφασίζουν τις αδειοδοτήσεις. Αλλωστε δεν είναι τυχαίο που οργανισμοί όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κ.ά. πρόσκεινται φιλικά προς τις βιοτεχνολογικές εταιρείες.

Η ανάπτυξη όμως δεν είναι μόνο θέμα λογιστικό· είναι πολύ πιο περίπλοκο, ιδιαίτερα σ' αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι, στο οποίο θα πρέπει να αποφασίσουμε με ποιους θα πάμε. Ξεχάσαμε όμως γρήγορα τις αρνητικές επιπτώσεις της Πράσινης Επανάστασης στις τριτοκοσμικές χώρες· ξεχάσαμε ήδη και την πρόσφατη επισιτιστική κρίση για την οποία ευθύνονται και οι κολοσσοί της διατροφικής και αγροτικής βιομηχανίας. Μήπως δεν έχουμε κατανοήσει και την παγκόσμια οικονομική κρίση που βιώνουμε;

Και άλλες παρενέργειες

Πολλοί επιστήμονες από όλον τον κόσμο κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου από τα μεταλλαγμένα, με αποδεδειγμένους κινδύνους από τη γονιδιωματική λ.χ. αστάθεια των ΓΤΟ, τουλάχιστον σε επίπεδο πειραματόζων, και με σοβαρές προειδοποιήσεις για πιθανές μη αναστρέψιμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Γι' αυτό ακόμη και στην καρδιά αυτών των βιομηχανιών, στις ΗΠΑ, οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης αυξάνονται, όπως στην Πολιτεία του Βερμόντ π.χ., η οποία πρωτοστατεί. Σε λίγο εκτός από τα μεταλλαγμένα θα μας σερβίρουν και κλωνοποιούντα, γάλα, γαλακτοκομικά και κρέας δηλαδή από κλωνοποιημένα ζώα. Θα επιτρέψουμε όλη αυτή τη μετάλλαξη του κόσμου μας;

Το 1923 η χώρα μας ήταν από τα πλουσιότερα κέντρα βιολογικής ποικιλότητας· σήμερα η καλλιέργεια ντόπιων ποικιλιών έχει πέσει στο 2%! Πώς φθάσαμε ως εδώ;

Μας παρέσυραν οι μεγάλες ιδέες περί αγροτικής ανάπτυξης; Εδώ λοιπόν χρειάζεται και πάλι το «μέτρον άριστον», που πρέπει να ξεκινάει από το σχολείο, από την Παιδεία. Διότι η μόδα έρχεται και παύει, αλλά οι επιπτώσεις της στρεβλής ανάπτυξης μένουν, καθώς παίζουμε τόσο με την οικολογική όσο και με τη διατροφική ρουλέτα, η οποία συνήθως οδηγεί στην πτώχευση. Κάποιοι πρέπει να το κατανοήσουν, προτού είναι αργά: αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις αλλά και εκείνοι που τους το επιτρέπουν.

(Πηγή: "ΤΟ ΒΗΜΑ" 7/3/2010)

ΣΧΕΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ: [Γενετικά Τροποποιημένες Καλλιέργειες: Η διάψευση των προσδοκιών \(Εμμ. Παναγόπουλος, Αμ. Επ. Καθηγητής Χειρουργικής, Διευθυντής Χειρουργικής ΕΣΥ\)](#)

Διαβάστε περισσότερα άρθρα για τα Γ.Τ.Τ. πατώντας [εδώ](#)